

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul de Administrație,
REGIA AUTONOMA DE TRANSPORT BUCUREȘTI

Opinia cu rezerve

1. Am auditat situațiile financiare ale REGIEI AUTONOME DE TRANSPORT BUCUREȘTI ("Regia"), care cuprind bilanțul la data de 31 decembrie 2016, contul de profit și pierdere, situația modificării capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, și un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative. Situațiile financiare menționate se referă la:

- Activ net/Total capitaluri proprii: 517.492.506 Lei
- Rezultatul net al exercițiului financiar: 301.012 Lei - profit

2. În opinia noastră, cu excepția efectelor posibile (para. 3-7) și a efectelor (para. 8-9) aspectelor prezentate la secțiunea *Bazele opiniei cu rezerve* a raportului nostru, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Regiei la data de 31 decembrie 2016, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului încheiat la această dată, în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările ulterioare ("OMFP 1802/2014").

Bazele opiniei cu rezerve

3. Nu am observat inventarierea stocurilor fizice raportate cu suma de 45,82 milioane lei în bilanțul la 31.12.2016 (45,21 milioane lei la 31.12.2015), întrucât am fost ulterior numiți auditori ai Regiei. Complexitatea tranzacțiilor derulate cu stocuri nu ne-au permis obținerea unei asigurări suficiente cu privire la corectitudinea și starea fizică a stocurilor cantitative prin aplicarea unor proceduri alternative de audit. Ca urmare, nu am fost în măsură să determinăm dacă se impun corecții cu privire la stocurile raportate în bilanțul atașat, precum și asupra cheltuielilor aferente în Contului de profit și pierdere al perioadei. Opinia de audit emisă de auditorul anterior asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă similară.

4. Regia primește subvenții pentru investiții de la Consiliul General al Municipiului București (CGMB), pe care le transferă în contul de patrimoniu pe măsura punerii în funcțiune a imobilizărilor finanțate din fondurile respective. De asemenea, Regia primește de la CGMB și recunoaște în contul de patrimoniu surse pentru rambursarea creditelor contractate de la Banca Europeană de Investiții, cu care a finanțat obiective de reabilitare infrastructură și sistem autotaxare. Ulterior, din contul de patrimoniu, Regia recunoaște în mod sistematic la venituri o sumă egală cu amortizarea imobilizărilor finanțate din aceste subvenții. Întrucât imobilizările corporale astfel finanțate au fost reevaluate succesiv după punerea lor în funcțiune, amortizarea lunară aferentă a suferit modificări comparativ cu cea de la începutul funcționării, ca urmare suma reluată lunar la venituri - 78,19 milioane lei la 2016 și 114,28 milioane lei la 2015 - ar putea să difere față de valoarea cu care ar trebui diminuat contul de patrimoniu. Pe baza datelor disponibile, noi nu am fost în măsură să determinăm acele ajustări care ar fi necesare cu privire la veniturile în perioadă, contul de patrimoniu și subvențiile pentru investiții. Opinia de audit emisă de auditorul anterior asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă în același sens.

5. Regia reevaluează periodic activele imobilizate corporale din patrimoniu.
- (a) Rezerva din reevaluare rezultată din reevaluările succesive este evidențiată global, și nu individual pe fiecare element de activ imobilizat reevaluat, așa cum prevede cadrul de raportare. Informațiile disponibile au fost insuficiente pentru a ne permite să determinăm acele ajustări care ar fi fost necesare cu privire la poziția "REZERVA DIN REEVALUARE", prezentată în bilanț cu suma de 125,05 milioane lei la 31.12.2016, respectiv 122,64 milioane lei la 31.12.2015. Opinia de audit emisă de auditorul anterior asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă în același sens;
 - (b) Ultima reevaluare inclusă în situațiile financiare atașate a avut ca dată de referință 31.12.2012. Conducerea a comandat unui evaluator autorizat independent o nouă reevaluare cu dată de referință 31.12.2016, fără a reflecta în contabilitate efectele respectivului raport. Informațiile prezentate în acest raport de reevaluare conduc la diferențe semnificative între valoarea de piață a imobilizărilor și valoarea contabilă netă prezentată în bilanțul la 2016. În lipsa informațiilor referitoare la istoricul rezervelor din reevaluare la nivelul fiecărui element de activ imobilizat (conform paragrafului (a) de mai sus), noi nu am fost în măsură să determinăm acele ajustări care ar fi fost necesare pentru a prezenta activele imobilizate corporale la valoarea justă în situațiile financiare atașate. Astfel de corecții, dacă ar fi fost înregistrate, ar fi afectat pozițiile bilanțiere „IMOBILIZĂRI CORPORALE” și „REZERVA DIN REEVALUARE” și, implicit, capitalurile proprii la 31.12.2016.
6. Regia a inclus în bilanțul la 31.12.2016, la poziția "Alte creanțe", suma de 311,79 milioane lei (la 31.12.2015: 102,35 milioane lei), din care:
- (a) 89,12 milioane lei - creanță netă în relație cu CGMB, determinată astfel: 135,55 milioane lei creanțe aprobate prin bugetele anuale din anii anteriori plus alte subvenții de 42,15 milioane lei, minus 88,58 milioane lei ajustări pentru pierdere de valoare. Informațiile disponibile nu ne-au permis să ne asigurăm cu privire la algoritmul folosit de conducere pentru determinarea acestor corecții de valoare. Noi nu am fost în măsură să determinăm acele ajustări care ar putea fi necesare cu privire la creanța netă față de CGMB în sumă de 89,12 milioane lei (90,89 milioane Lei la 2015), pentru a fi prezentată la valoarea probabilă de încasat. Opinia de audit emisă de auditorul anterior asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă în același sens;
 - (b) 10,74 milioane lei - creanță netă în relație cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (CASMB), determinată astfel: 15,57 milioane lei creanțe acumulate inclusiv din anii precedenți, pentru care plățile către Regie se fac cu întârziere, minus 4,83 milioane lei ajustări pentru pierdere de valoare. Informațiile disponibile au fost insuficiente pentru a ne permite să determinăm acele ajustări care ar fi necesare pentru a raporta la valoarea recuperabilă creanța față de CASMB în sumă de 10.736.051 lei la 31.12.2016 (31.12.2015: 4.562.511 lei). Opinia de audit emisă de auditorul precedent asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă în același sens;
 - (c) 198,71 milioane lei - penalități și daune interese de la furnizorul Rompetrol, recunoscute în exercițiul financiar curent în contrapartidă cu contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”. Această valoare a fost determinată de conducerea Regiei în baza acordului-cadru nr. 47-365/25.10.2011 și a celor patru contracte subsecvente, urmare neîndeplinirii de către furnizor a prevederilor contractuale. Regia a acționat în instanță pentru recuperarea acestor sume, la data prezentului raport pierzând definitiv două dintre cauzele deschise, o a treia aflându-se în curs de soluționare. Conducerea nu a recunoscut ajustări pentru pierdere de valoare aferente acestor creanțe. Informațiile disponibile nu ne-au permis determinarea acelor ajustări care ar fi fost necesare pentru a prezenta creanțele la valoarea probabilă de încasat. Ca urmare, nu exprimăm o asigurare cu privire la pozițiile "Alte creanțe" și "Datorii: sumele care trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an" - Alte Datorii din bilanțul la 31.12.2016, pentru suma de 198.709.608 lei.
7. Regia oferă salariaților, la pensionare, compensări în bani conform Contractului Colectiv de Muncă. Conducerea nu estimează valoarea datoriilor viitoare față de salariați ce vor fi acordate în momentul pensionării, fapt ce nu este în conformitate cu cerințele cadrului de raportare. Noi nu am putut determina eventualele corecții ce ar fi fost necesare în situațiile financiare atașate, în cazul în care o astfel de estimare ar fi fost efectuată. Opinia de audit emisă de auditorul precedent asupra situațiilor financiare ale anului 2015 conține o rezervă în același sens.

8. Regia a acumulat din perioadele anterioare datorii provenind din TVA și accesorii, totalizând 230 milioane lei. În cursul exercițiului financiar curent, Regia beneficiază de prevederile OUG 44/2015 prin achitarea debitului restant (principalului), ca urmare a primit scutire pentru o parte din accesorii, totalizând 103,89 milioane lei. Regia a stornat obligațiile de 230 milioane lei recunoscute în perioadele precedente, și a înregistrat în cheltuielile exercițiului financiar curent suma de 126,10 milioane lei achitată la buget. Mai mult, efectul scutirii la plată a unei părți din accesorii nu a fost recunoscut în anul curent. Deși conducerea a adoptat acest tratament în baza Hotărârii CGMB nr. 52/2016, care a prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli al anului 2016 suma necesară achitării de către Regie a principalului și diferenței din accesorii, acest tratament nu este în conformitate cu prevederile cadrului de raportare, respectiv principiul independenței exercițiilor și a contabilității de angajament. Dacă s-ar fi operat corecțiile necesare în situațiile financiare atașate, poziția „Alte venituri din exploatare” ar fi fost majorată cu suma de 103.893.329 lei, iar poziția „Alte cheltuieli de exploatare” ar fi fost diminuată cu suma de 126.102.991 lei, ambele în Contul de profit și pierdere al exercițiului anului 2016, în timp ce poziția ”PIERDEREA REPORTAT(Ă)” ar fi fost majorată cu 230 milioane lei în bilanțul la 31.12.2016.

9. Bilanțul la 31 decembrie 2016, atașat, prezintă la poziția ”VENITURI ÎN AVANS” suma de 2,71 milioane lei, reprezentând portofele electronice nevalidate la data bilanțului. Din informațiile extrase din sistemul informatic al RATB de urmărire a portofelelor electronice, valoarea portofelelor nevalidate la acea dată era de 6,63 milioane lei. În urma testelor efectuate, am constatat că diferența de 3,92 milioane lei provine din exercițiile financiare precedente, fiind eronat recunoscută la veniturile acelor perioade. Prin urmare, poziția bilanțieră „VENITURI ÎN AVANS” ar fi trebuit majorată cu 3.921.345 lei atât la 31.12.2016, cât și la 31.12.2015, iar poziția bilanțieră ”PIERDEREA REPORTAT(Ă)” ar fi trebuit majorată cu aceeași sumă la 31.12.2016.

10. Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu standardele de audit adoptate de Camera Auditorilor Financieri din România, care sunt bazate pe Standardele Internaționale de Audit (ISA). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenți față de Regie, conform cerințelor de etică profesională relevante pentru auditul situațiilor financiare din România și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice, conform acestor cerințe. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră cu rezerve.

Evidențierea unor aspecte

11. Așa cum se prezintă la Nota 2, litera c) para. 1 la situațiile financiare, Regia utilizează în derularea activității sale terenuri aflate în proprietatea Municipality București. Aceste terenuri nu sunt prezentate în situațiile financiare atașate, întrucât operațiunea de atestare a patrimoniului public al Municipality București nu a fost efectuată de către autoritățile publice locale și centrale. Opinia noastră nu conține o rezervă cu privire la acest aspect.

Alte aspecte

12. Situațiile financiare aferente exercițiului financiar încheiat la 31 decembrie 2015 au fost auditate de un alt auditor, care a emis în data de 13 mai 2016 o opinie cu rezerve, astfel: (1) limitare cu privire la existența și evaluarea stocurilor raportate la finele anului, (2) limitare cu privire la venituri, contul de patrimoniu și subvențiile pentru investiții generată de subvențiile pentru investiții primite de la CGMB, reluate la venituri pe măsura amortizării, (3) limitare cu privire alte creanțe provenite din subvenții de exploatare de primit de la CGMB și față de CASMB, (4) limitare cu privire la provizionul pentru pensii, (5) limitare cu privire la reflectarea globală a efectelor reevaluării activelor imobilizate.

13. Acest raport este adresat exclusiv acționarilor Regiei, în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta acționarilor acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de Regie și de acționarii acesteia, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru acest raport sau pentru opinia formată.

Alte informații - Raportul administratorilor

14. Alte informații includ Raportul administratorilor. Administratorii sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea Raportului administratorilor în conformitate cu OMFP nr. 1802/2014, punctele 489-492 din Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, care să nu conțină denaturări semnificative, și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea Raportului administratorilor care să nu conțină denaturări semnificative, datorate fraudei sau erorii.

Raportul administratorilor nu face parte din situațiile financiare individuale.

Opinia noastră asupra situațiilor financiare nu acoperă Raportul administratorilor.

În legătura cu auditul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016, responsabilitatea noastră este să citim Raportul administratorilor și, în acest demers, să apreciem dacă există neconcordanțe semnificative între Raportul administratorilor și situațiile financiare, dacă Raportul administratorilor include, în toate aspectele semnificative, informațiile cerute de OMFP nr. 1802/2014, punctele 489-492 din Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, și dacă în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre dobândite în cursul auditului situațiilor financiare cu privire la Regie și la mediul acesteia, informațiile incluse în Raportul administratorilor sunt eronate semnificativ. Ni se solicită să raportăm cu privire la aceste aspecte. În baza activității desfășurate, raportăm că:

- a) în Raportul administratorilor nu am identificat informații care să nu fie consecvente, în toate aspectele semnificative, cu informațiile prezentate în situațiile financiare individuale anexate;
- b) Raportul administratorilor identificat mai sus include, în toate aspectele semnificative, informațiile cerute de OMFP nr. 1802/2014, punctele 489-492 din Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre, dobândite în cursul auditului situațiilor financiare individuale pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31 decembrie 2016, cu privire la Regie și la mediul acesteia, nu am identificat informații incluse în raportul administratorilor care să fie eronate semnificativ.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

15. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu OMFP 1802/2014 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

16. În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Regiei de a-și continua activitatea, pentru prezentarea, dacă este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activității și pentru utilizarea principiului continuității activității ca bază a contabilității, cu excepția cazurilor în care conducerea fie intenționează să lichideze Regia sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

17. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Regiei.

Responsabilitatea auditorului într-un audit al situațiilor financiare

18. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA-urile va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

19. Ca parte a unui audit în conformitate ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- a) Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzată de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzată de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern;
- b) Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Regiei;
- c) Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente realizate de către conducere;
- d) Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Regiei de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Regia să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității;
- e) Evaluăm în ansamblu prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.

20. Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe ale controlului intern pe care le identificăm pe parcursul auditului.

În numele

BDO AUDIT srl

Înregistrat la Camera Auditorilor Financiar din România
Cu nr. 18/02.08.2001

Numele semnatarului: George Stancu

Înregistrat la Camera Auditorilor Financiar din România
Cu nr. 1821/30.07.2007

București, România
30 mai 2017